

Mlada Koroška

MESEČNA MLADINSKA PRILOGA »SLOVENSKEGA VESTNIKA« ★ DUNAJ, V PETEK 24. JANUARJA 1947. — LETNIK II. — ŠT. 1 (7)

V novem letu še več odločnosti in borbenosti

Borba Koroških Slovencev za narodni obstanek, za priznanje njene politične vodnice, in za priključitev k novi Jugoslaviji se vse bolj zaostruje. V Londonu se je pričela konferenca pomočnikov zunanjih ministrov, na kateri bodo razpravljali o naših zahtevah. Jugoslovanska delegacija se bo ob podpori vsega naprednega sveta borila za naše pravice.

Slovenska mladina na Koroškem se mora sedaj s polno odgovornostjo zavzeti svojih nalog. Nosila je breme boja v narodnoosvobodilni borbi, nositi ga mora tudi danes. V partizanih je mladina vihtela plamenico svobode, neustrašeno in neomajno mora tudi danes raznetiti plamenico borbe za priznanje Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško in za priključitev.

Hočemo novo, svobodno življenje, hočemo slovensko besedo, zahtevamo slovenske narodne učitelje in duhovnike. Ostanke starega sveta — nacistični zatiralci morajo izginiti s slovenskih tal. Nikoli več nas ne bodo pošiljali na delo in na fronto za tuje koristi. Zgraditi si hočemo lepšo in srečnejšo domovino, kjer bomo uživali vsi enake pravice.

Zato moramo pomnožiti naše vrste in vzgojiti nove kadre. Organizirati moramo vrsto manifestacijskih sestankov, v kulturne prireditve moramo vnesti borbenega duha, vse naše delo mora prevevati duh tekmovanja. Izdelati moramo na sestankih podrobne načrte, kako bomo izvedli naše naloge v današnji borbi koroških Slovencev. Junaško in dosledno jih moramo izpolniti. Kujmo enotnost z avstrijsko antifašistično mladino v skupni borbi.

Odločnost naše mladine mora priti do izraza prav v tem letu. Uspehi, ki smo jih dosegli v preteklem letu, nas morajo bodriti k novim nalogam. Tristo mladincev in mladink je bilo pripravljenih, da odide na progo Brčko-Banoviči. Tisoči mladine to in onstran meje so bili ogorčeni, ko so avstrijske oblasti onemogočile udeležbo. Lepi so

bili uspehi prosvetnega dela. Prav tako je v preteklem letu požrtvovalno pomagala pri prekopi padlih partizanov in dokazala, kako spoštuje borbo partizanov za osvoboditev. Povsod na Koroškem je mladina izvedla udarniško delo.

Naš mladinski referent je na konferenci aktivistov OF za Slovensko Koroško dejal: »Avstrijske oblasti hočejo ustrahovati našo mladino. Toda nadaljevali bomo svoje delo in še bolj vneto izpolnjevali svoje naloge. Stopali bomo po stopinjah naših padlih

tovarišev in se borili prav tako odločno, dokler si ne bomo pod vodstvom naše Osvobodilne fronte priborili lepše bodočnosti, to je združitev vsega slovenskega naroda v okviru Federativne ljudske republike Jugoslavije.«

V novem letu naj bo naše delo v znamenju še večjega poleta, neomajljive borbenosti in trdnega zaupanja v našo dokončno zmago. Velike so naloge in velika mora biti naša odločnost in borbenost, ko jih bomo izpolnjevali.

„Tja bomo našli pot . . .“

Bili so časi, ko smo tavalili naokoli kot brezdomeci in iskali svojim ciljem mladostnega poleta. Kajti tudi mi smo imeli cilje, le kadar smo od domačega ognjišča namerili prve korake v življenje, so nam nastavili na pot cele grmade zaprek.

Domača gruda, naša zemlja, na kateri sta bodrila naše očake Matija Majar Ziljski in Andrej Einspieler, tista zemlja, ki sta jo branila France Grafenauer in Vinko Poljanec, po volji celovške in dunajske gospode ne bi smela več ostati naš dom. V našo deželo so prihajali tuji, polastili so se najlepših koticov naše zemlje, z našimi žulji so gradili tovarne, posedali po železniških, poštnih, upravnih in varnostnih uradih in kovali načrte, kako bi čimprej uničili ta skromni, mali narod, ki se je oklepal svoje zemlje kakor drevo v viharju. Ta gospoda nam je delila svojo pravico, ki se je glasila nekako takole: Da za nas na tej zemlji, na ukradeni lastnini naših očetov ni več prostora.

Na križpotju življenja so postavili kažipot z laskavo strupenim napisom: »Zataji to, kar ti veleva srce in kar te je učila mati, pa boš lahko ostal doma in se ti bo dobro godilo.« Njemu

nasproti pa je bilo napisano: »Če ne, moraš odtod.«

Tako se je pričelo razkrojevalno delo na Slovenskem Koroškem. Njegova prva žrtev so postale mladike in cvet naroda — naš mladi rod. Kakor slana so padli na nas in hoteli zamoriti

klopi, nismo poznali ne svoje govorice in svojega naroda, niti nismo znali nemško. To so bili šadovi vzgoje na tako imenovanih utrakvističnih šolah v nekdanji »demokratični« Nemški Avstriji.

To je bil uvod za poznéjša zverinstva in za vsa zločinstva zadnjih let. Prišel je nemški fašizem poln lepih fraz, a še bolj poln zločinskih naklepov. S fašizmom je pridiviljala tudi vojna. Ker smo trpeli na posledicah protinaravnih šolskih vzgoj, nas je zagrnil čas kot nevedneže, ki nimajo zaupanja v lastne sile. V roke so nam potisnili morilno orožje in nas pognali na razna bojišča, dom pa je ječal pod strahotnimi udarci rjavih valptov.

Tedaj pa so zagrmeli prvi strehi partizanskih pušk — znamenje prihajajoče svetlejšje dobe, ki jo je pred desetletji napovedoval Gregorčič:

»Prost mora biti, prost moj rod, na svoji zemlji svoj gospod.«

Slovenski narod je dojel to znamenje in mu sledil, na čelu pred vsemi slovenska mladina. Naš narod je stopil na branik tlačene in teptane pravice, na branik stare pravde za slovensko zemljo. Prebredel je vse zapreke, nam pa je postavil nov kažipot Pre-

Blejsko jezero

Mladina Slovenske Koroške je zaprosila

za članstvo v Svetovni zvezi demokratične mladine

Mladina Slovenske Koroške je potom »Svobodne avstrijske mladine« vložila na Svetovno zvezo demokratične mladine v Parizu prošnjo za sprejem v članstvo. V naslednjem prinašamo nekaj izvlečkov iz te prošnje.

»Slovenski narod na Koroškem se je edini na prostoru nemškega rajha v borbi proti nacifašizmu dvignil v obrambo človeških pravic. Kljub stoletnemu zatiranju, ki je doseglo svoj vrhunec prav v nacizmu, je imel naš narod v sebi dovolj sile, da se je na strani jugoslovanskih narodov in z njihovo pomočjo dvignil v oborožen odpor proti fašizmu. V tej težki in krvavi borbi si je mladina Slovenske Koroške v okviru USAOJ-a (Zedinjene zvezte protifašistične mladine Jugoslavije) zgradila svojo borbeno protifašistično organizacijo.

Začetki te mladinske organizacije na Koroškem segajo v leto 1942, to je v tisto leto, ko se je na Koroškem pričelo narodnoosvobodilno gibanje. Mladinska organizacija je bila tista, ki je pošiljala svoje najboljše člane v partizanske edinice in dajala najpožrtvovalnejše kurirje. V vrste te pro-

tifašistične slovenske mladine so začeli vstopati tudi avstrijski antifašistični mladinci. Tako se je mladina Slovenske Koroške borila za demokratične pravice.

Toda teh pravic narod na Slovenskem Koroškem še ni dosegel. Po odhodu jugoslovanske armade so se koroški Slovenci znašli brez demokratičnih pravic, za katere so se borili in žrtvovali svoja življenja. Koroška antifašistična mladina je s svojo borbo nadaljevala, vendar mora prenašati najhujše krivice.

Antifašistična koroška mladina, združena v svoji organizaciji »Zveza mladine za Slovensko Koroško« ter zvesta svojim demokratičnim načelom, bo neomajno nadaljevala s svojo antifašistično borbo, dokler ne bo kronana z uspehom, s priznanjem demokratičnih pravic, s priključitvijo Slovenske Koroške k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Prijavljamo »Zvezo mladine za Slovensko Koroško« Svetovni zvezi demokratične mladine kot demokratično mladinsko organizacijo ter prosimo za sprejem v članstvo.«

v nas tajinstveno melodijo naše mehke, domače slovenske besede. Ni jim bilo zadosti, da so odpravljali slovenski pouk v šolah, začeli so prepovedovati tudi slovensko govorico v odmorih. Norčevali so se iz naše govorice in jo sramotili. V dneh nacistične podivjanosti smo doživeli vso podlost teh nizkočnih metod.

Gonja proti slovenski govorici pa ni prekorajčila samo šolskega praga, srečal si jo povsod, na vasi in v mestu, v delavnici in uradu, na železnici in celo v cerkvah. Za mladega Slovence na Koroškem ni bilo prostora in ne obstanka. Zasmehovana je bila njegova govorica, zaničevana njegova pesem.

In kaj je življenje brez mladosti? Nič. Senca življenja. Danes se tega zavedamo. Zavedamo se, ker smo to doživljali na lastni koži, kajti nismo bili zapisani kot otroci življenja, temveč kot otroci smrti. V šolskih klopih nas je sedelo še veliko, ki nismo znali nemško. Toda namesto da bi nam vlivali v naša mlada srca ljubezen do materinega jezika in do lastnega naroda, namesto da bi nas seznanjali z njegovo zgodovino in z našim kulturnim bogastvom, so nam v naše duše vlivali gnev in prezir do lastnega naroda. Kar niso mogli doseči s hinavskim potvarjanjem, so skušali doseči z nasiljem. In ko smo zapustili šolske

šerna: »Tja bomo našli pot, kjer nje sinovi si prosti voljo vero in postavijo.«

Neštevilne množice so prihajale mimo novega kažipota, pregnanci in brezdomeci, trpečji in zatirani, in so spoznali, da jim kaže edino pravo, borbeno pot. Odpovedali so se prosjačenju, pobiranju drobtinic in začeli zahtevati svojo pravdo. In mimo tega svetlega znamenja prihaja tudi truma zapuščenih, zapeljanih in ustrahovanih, po rodu naših sinov in hčera, ki so jim v letih razvoja ukradli narodni čut in jih pognali v topo nevednost. Tudi v njih se začena ob tem znamenju buditi novo življenje. Kajti prišlo je spoznanje, da so bili samo orodje v zločinskih rokah nadutih nasilnikov.

Pravda za slovensko zemljo na Koroškem se nadaljuje. To je pravda vseh teptanih, trpečjih in brezpravnih.

Tja bomo našli pot — tako šepetajo ustnice vseh tistih, ki imajo čisto vest in ki želijo sebi in potomcem svetlejšjo bodočnost.

Tja bomo našli pot — pojo naše vasi in doline, pojo vsi tisti, ki so se odpovedali suženjstvu in hlapčevstvu.

Tja bomo našli pot — to je pesem pravičnega miru in bratstva, pesem sloje in edinosti vseh trpečjih in zatiranih.

Blaž.

Delovni uspehi ljudske mladine Jugoslavije v letu 1946

Lanskemu novoletnemu pozivu maršala Tita se je odzvala vsa jugoslovanska mladina: delavska, kmečka in študentovska. Z uvedbo tekmovanja v delo je jugoslovanska mladina mnogo prispevala v kulturnem, političnem, zlasti pa v gospodarskem razvoju nove, demokratične Jugoslavije. Mladinske brigade in čete so na vseh mladinskih delovnih področjih pridobile nešteto zmagoslavnih zastavic in pohval, iz vrst mladincev in mladink je vstalo mnogo udarnikov.

Največje delo, ki ga je preteklo leto opravila jugoslovanska mladina, je bila gradnja mladinske proge Brčko-Banovići. Na Mladinski progi je delalo 60.000 mladincev in mladink iz vseh federalnih edinic Jugoslavije, mladinske brigade iz Julijske Krajine, bratske Českoslovaške, Poljske, Bolgarije, dalje mladina Albanije, Grčije, mladinci in mladinke jugoslovanskih izseljencev v Franciji itd. Na dan otvoritve Mladinske proge, 7. novembra 1946, je bilo odlikovanih 323 mladincev in 29 udarnih brigad.

Ljudska mladina Slovenije je z obnavljanjem, gradnjo in elektrificiranjem dosegla nad 2.500.000 delovnih ur v vrednosti 25 milijonov dinarjev. V mladinskih delovnih akcijah je sodelovalo skoraj 10.000 mladincev in mladink. Poleg dela na mladinski progi je slovenska mladina z regulacijo Pesnice pridobila 100.000 ha plodne zemlje, h gradnji 16,5 km dolge proge Otovac-Bubnjarec je prispevala tudi 138.158 delovnih ur, pri gradnji proge Preserje-Borovnica je sodelovala s 1.108 mladinci in mladinkami. Na cestah Podsmreka-Vrhnika in Ljubljana-Jezica je delalo 720 mladincev, Bloško planoto pa je elektrificiralo 46 strokovnih delavcev-mladincev skupno z bloško mladino. Tudi učni uspehi so se do konca leta zboljšali za 10 odstotkov, mladina pa je sodelovala tudi v kulturno-prosvetnem delu in fizikulturi.

Tudi mladina Ljudske republike Srbije se je v velikem številu udeležila gradnje Mladinske proge. Poleg tega je reguliralo reko Rajko 1.200 mladincev in mladink; pri kopanju Posavskega kanala je sodelovalo 3.200 mladincev, ki so s svojim delom priravnili državi okrog 6,5 milijona din. Ceste je popravljalo in gradilo okrog 600 mladincev in mladink. Mladina Kosova in Metohije pa je zgradila 13,5 km dolgo železniško progo do največjega rudnika magnezita na Balkanu — Goleša.

Ljudska mladina Hrvatske si je s svojim vztrajnim in požrtvovalnim delom na Mladinski progi pridobila več nagrad in pohval. Pri obnovitvenih delih na železniških progah je sodelovalo okoli 600 mladincev in mladink, cestnih del se je udeležilo nad 350 mladincev, v liškem okrožju je pri gradnji vodovoda vsak dan sodelovalo nad 100 mladincev. Dalje so gradili kanale, našipe, regulirali reke, nabirali industrijske rastline; tako je n. pr. 120 mladincev in mladink nabiralo v Baranji sončnice itd.

Jugoslovanska mladina
v o d i najodločnejšo

BORBO

PROTI NEPISMENOSTI

Nepismen človek je pri svojih zdravih očeh slep - zakladi znanja in kulture so mu nedostopni

Makedonska mladina organizira brigade za borbo proti nepismenosti

Na sestanku voditeljev analfabet-skih tečajev in učiteljev strumiškega okraja so organizirali mladinsko brigado za borbo proti nepismenosti, ki bo vodila delo in borbo v vsem okraju.

Vodstvo brigade, ki bo odgovorno za organiziranje in potek dela, sestavlja: vodja kulturno-prosvetnega dela pri okrajnem odboru Ljudske mladine v Strumici, učiteljica Desanka in mladinec Robert.

Ves okraj so porazdelili na 9 odsekov, kjer bodo delovali določeni tovariši, ki bodo v stalnem stiku z vodstvom brigade. Tovariši, ki bodo vodili borbo proti nepismenosti v posameznih vaseh, bodo v zvezi s svojimi voditelji odsekov in se bodo z njimi sestajali enkrat na teden, da bodo poročali o poteku kampanje in sprejemali navodila za nadaljnje delo. Po enem mesecu pa bo imela vsa brigada skupen sestanek, kjer bodo pregledali storjeno delo, uspehe in neuspehe.

Strumiška mladinska brigada je napovedala drugim okrajem tekmoval-

V Ljudski republik Makedoniji je 115 mladincev delalo pri popravilu hidrocentralne. Kopali so kanal in zidali umetno jezero, pri tem pa so se vsi naučili brati in pisati. 400 mladincev je sodelovalo pri delih na 25 km dolgi cesti, mladina Skoplja, glavnega mesta republike, pa je izkopala 480 m dolg in 10 m širok kanal za regulacijo reke Vardar. Veliko mladincev in mladink se je z navdušenjem udeležilo gradnje Mladinske proge, kjer so se poleg dela naučili tudi pisati in brati.

Mladina Bosne in Hercegovine se je v velikem številu udeležila delovne akcije na progi Brčko-Banovići. Poleg tega je 1000 mladincev gradilo

kanal Save, 1000 mladincev in mladink je dva meseca delalo 1200 m dolg nasip, 350 mladincev je sodelovalo pri poljskih delih, kanal za namakanje Mostarskega polja pa je gradilo 1000 mladincev.

Največji podvig ljudske mladine Črne gore je bila poleg udeležbe na Mladinski progi gradnja ceste Berane-Rožaj, kjer je 1023 mladincev delalo dva meseca. Pri gradnji in popravilju drugih cest je sodelovalo 740 mladincev in mladink. Iz Ulcinjskega okraja je 150 mladincev delalo pri zbiranju soli, iz Cetinja, glavnega mesta republike, pa je 150 mladincev sekalo in pripravljalo drva za razne socialne ustanove.

lja, iz Narodnoosvobodilne vojske ter partizanskih odredov iz okupiranih krajev, da potrdi bratstvo in edinstvo jugoslovanskih narodov in si začrta nadaljnjo pot v skupni borbi proti fašističnim okupatorjem. Najvažnejši sklep I. kongresa je bila ustvaritev USAOJ-a (Zedinjene zveze protifašistične mladine Jugoslavije), močne in enotne mladinske organizacije, ki je omogočila mladini, da je izvedla sklepe, ki jih je sprejel I. kongres, in postala temelj današnje mladinske organizacije — Ljudske mladine Jugoslavije.

MOJA POT V PARTIZANE

Leta 1942 so se na Slovenskem Koroškem pojavili prvi partizani. Odjeknili so prvi strelji in v svobodoljubnem delovnem ljudstvu zbudili novo upanje. Nastajale so čete in bataljoni najboljših slovenskih fantov, ki so spoznali, da je edino prava pot v narodnoosvobodilni borbi. Tudi v njeni se je vzbudila misel, da bi se pridružil partizanom — borcev za svobodo. Toda takrat sem imel šele 12 let. Vendar je prišel tudi zame tisti veliki dan, ko sem lahko prijel za orožje in se začel boriti proti zatiralcu — nemškemu fašizmu.

Bilo je na svetj večer. Na nebu so se lesketale zvezde v bajnem blesku in svetile na zimsko pokrajino, da je odsevala v milijonih lesketajočih se biseroval. Bilo je nekam tajinstveno tisti večer, ko sem se napotil od doma. Mirno in odločno sem stopal proti kraju, kjer sem vedel, da me čakajo naši fantje. Hodil sem kako dobro uro, ko sem prispel do prvih borev. To je bilo prvo veliko veselje.

Potem pa smo nadaljevali pot; bila je strma in naporna, vodila je po strminah in globelih, dokler nismo končno po starih urah prispeli do bataljona. Zarel sem od veselja in ponosa. Komandant Stane me je vzel v naročje kot malega fantiča in mi začel pripovedovati o narodnoosvobodilni borbi, o hrabrih partizanih, ki so neustrahovano napadali sovražnike. Povedal mi je še veliko lepega in zanimivega, kar ne bom nikoli pozabil.

Tako se je začelo moje partizanstvo in tako sem postal tudi najmlajši borec I. koroškega bataljona.

Tedaj so se pričeli za mene lepi, a obenem hudi časi. Skoraj vsak drugi dan smo imeli težke borbe s fašisti, ki so nam bili neprestano za petami in nas zasledovali kot lačni volkovi ovce. Takrat sem videl in doživljal, kako so padli naši najboljši fantje in žrtvovali svoja življenja za lepšo in srečnejšo bodočnost nas vseh. Žrtve, ki so padle za osvoboditev naše Slovenske Koroške, niso padle zaman. Tovariši, ki ste padli in umirali za osvoboditev slovenske zemlje, obljubljam vam svečano, da bomo branili naše meje, ki ste jih začrtali s svojo krvjo. Vztrajno in požrtvovalno hočemo nadaljevati začeto borbo in se z vso odločnostjo boriti proti vsem tistim naslednikom Maier-Kaibitscha, ki še danes pod krinko »demokratične« Avstrije kujejo načrte o zasuzenju in uničenju slovenskega naroda na Koroškem.

Partizan Mirko.

Kaj dela MLADINA JUGOSLAVIJE

V kratkem bo v Beogradu zlet udarnikov-mladincev. Zletu bo prisostvovalo okoli 600 udarnikov in udarnic iz vseh federalnih edinic, ki so sodelovali pri raznih mladinskih delovnih akcijah, in določeno število udarnikov

iz tovarn in podjetij. V okviru zleta bo otvorjena tudi razstava »Delo mladine Jugoslavije v letu 1946«.

Na predlog zveznega ministrstva za delo v Beogradu so bili mladinci-udarniki z Mladinske proge izenačeni z delavci-udarniki v industriji, ki imajo pravico do posebnih udarniških kart in drugih ugodnosti. S tem je ljudska oblast v Jugoslaviji dala ponovno priznanje mladincem-udarnikom z Mladinske proge.

Mladina viške četrti v Ljubljani se je posebno izkazala v kulturno-prosvetnem delu. Uspehi požrtvovalnega dela so se pokazali predvsem v množičnosti in kakovosti. Mladinci so se vključili v dramatski krožek, kjer so se z velikim veseljem oprijeli dela. Že večkrat so razveselili gledalce s svojimi nastopi, posebno pa so se izkazali z veseloigro v treh dejanjih »Kvadratura kroga«, sovjetskega pisatelja V. Katajeva, kjer so svoje vloge tako dobro podali, da so lahko za zgled tudi starejšim igralcem.

Prva konferenca mladincev-delavcev v Ljubljani je bila sredi meseca decembra minulega l., kjer so mladi delavci in vajenci pregledali svoje dosedanje uspehe in si določili smernice za bodoče delo. Na konferenci so bile razdeljene tudi nagrade najboljšim aktivom v tovarnah in podjetjih ter velikemu številu posameznih mladincev in mladink, ki so se posebno izkazali pri strokovnem in političnem delu.

Ljudska mladina Jugoslavije je proslavila konec decembra četrto obletnico I. kongresa protifašistične mladine Jugoslavije, ki je bil 27., 28. in 29. decembra 1942. V času največje Hitlerjeve moči se je zbralo 365 mladinskih delegatov z osvobojenega ozem-

Tudi mladina je razpravljala

o osnutku ustave LR Slovenije

V Sloveniji so v decembru in januarju prirejali vsi mladinski aktivni izredne sestanke, da bi se na ta način mladina seznanila z osnutkom ustave. Mladinci in mladinke so na teh sestankih z navdušenjem sprejemali člen za členom prve slovenske ustave; po zasneženih poteh pa so se vračali domov z eno samo, skupno mislijo: »Ustava, ki tako govori, je naša, je ljudska ustava.«

Kakšne pravice daje ustava mladini?

Čl. 22. pravi: »Vsi državljani LRS ne glede na spol, narodnost, raso, veroizpoved, stopnjo izobrazbe in kraj bivanja, ki so dopolnili osemnajsto leto starosti, imajo pravico, da volijo in da so voljeni v vse organe državne oblasti.«

Državljan LRS, ki so v Jugoslovanski armadi, imajo pravico, da volijo in da so voljeni kakor drugi državljani.

Volilna pravica je splošna, enaka in neposredna in se izvršuje s tajnim glasovanjem.«

V Sloveniji imajo torej vsi državljani enako volilno pravico; nobene razlike ni med moškimi in ženskimi, med tem ali onim narodom, med to ali ono vero, med izobraženimi ali neizobraženimi.

Kako pa je drugod? Ustave kapitalističnih dežel sicer proglašajo splošno in enako volilno pravico, v resnici pa precejšen del prebivalstva nima volilne pravice. V britanskem imperiju (brez dominionov) je okoli 400 milijonov prebivalcev, volilno pravico pa ima samo 20 do 30 milijonov Angležev. V Indiji n. pr. ima volilno pravico samo 12 odstotkov vsega prebivalstva. V Ameriki pa črnci, po večini vsi nepismeni, ne morejo voliti, ker zakon pripušča k volitvam samo pisane.

V kapitalističnih deželah kratijo posebno mladini njene pravice in se na vse načine trudijo, da bi jo odvrgli od politične borbe. Marsikje sme mladina šele z 21. letom, v Turčiji celo s 23. na Danskem pa ne smejo voliti državljani pred 25. letom. V Angliji je znan pregovor: »Mladino moramo videti, ne smemo je pa slišati. Naj se bavi s športom, naj piše, naj hodi v kino in se sprehaja po promenadi, toda v politiko naj ne vtika nosu.«

V resnično demokratičnih deželah pa je vse drugače. Mladina se udeležuje vsega političnega življenja in se zaveda vseh pravic, ki si jih je pridobila v težki, neenaki borbi proti fašizmu.

OTON ŽUPANČIČ GLASNIK NAŠE PRAVICE

»Zimzelen pod snegom«. Budile so nas in vzpodbujale v borbi in bodrile nas bodo naprej, dokler ne bomo tudi mi lahko rekli: »zdaj misli so lepo nam urejene...« Dotlej pa kličemo z Župančičem:

»Gozd in gora poj, silen ženimo hrup boga gmajna, le vkup, le vkup, le vkup z menoj, staro pravdo v mrak tulimo, da se pretulimo skozi to zimo.

Še bo kdaj pomlad, še bo napočil zor; takrat volčji zbor pojde lovec klat: plani čez Savo, plavaj čez Dravo — zob za zob in glavo za glavo!

Po osvoboditvi slovenskega naroda je zapisal svojo mirno, vzvišeno in veliko izpoved človeka, ki je našel svoje častno mesto v kipečem življenju svobodnega ljudstva, z besedami »zdaj misli so lepo mi urejene...« Položil jih je v naročje domovine, da bodo »kadar spet pokliče čas...« rodile obilen sad.

Tudi nam koroškim Slovencem je v najhujši borbi dajal poguma in nam kazal pot naš veliki Župančič. Tudi nam so namenjene pesmi iz zbirke

Oton Župančič: KOVAŠKA

Mi, kar nas je kovačev, mi bomo vsi kovali, kovali svoja srca, kovali svoj značaj, kako zvene nam duše, bomo poslušali — zakaj?

Morda pod kladivi se nam oglasi kedaj srce, ki v njem bo pravi bron, da pelo bo, vabilo ko zvon, da bomo krog njega se zbrali...

Vsi: — črni rudarji iz Idrije, iz Trbovelj, iz plavžev gorenjskih, iz Kaple, iz Borovelj, od Nabrežine beli kamenarji, devinski opaljeni ribarji, polnagi nosači iz luke tržaške — četa, kot da kiparju ušla je izpod dleta — vi, sključeni tkalci od stativ, strojarji smrdljivci, zaviti v česla ostrí duh, vi mlinarji, ki nam meljete kruh, zidarji iz Renč, mizarji šentviški, Solkanci, drvarji po šumah, šoto vozeči Ižanci, ti mož, ki orješ in seješ, se družno z volom potiš, ti štajerski viničar, ki nam vince mediš, ti, s svincem v pljučih, z očmi gasnočimi stavec, v vrtince mirno zroči savinjski plavec, Vipavec brbljaví, zamišljeni briški kolon, vsi, ki poznate otiske zapestnic — spon, tudi vi, pozorno sklonjeni naprej, brodarji v bodočnost, v obzorja nova brez mej...

Zato bomo mi kovači kovali, trdo kovali, tenko poslušali, da ne bo med nami nepoznan, ko pride čas, ko sine dan, da vstane, plane kladivar, kladivar silni iz nas...

onemel, ampak je pod skritim imenom pošiljal svoje borbene pesmi na svobodno ozemlje, da bi hrabrile in bodrile narod v njegovi borbi za obstanek. Vzpodbujal je k vztrajnosti v borbi proti zatiralcem slovenske kulture in slovenskega človeka. Pesniško ustvarjanje te dobe je zbrano v zbirki »Zimzelen pod snegom«, ki je izšla jeseni 1945. Kot široko razgledan, prekaljen duh in kot globok poznavalec človeških duš gleda pesnik na življenje. V razburkanih in poživiljenih dneh okupacije s poglobljeno boleščjo hrepeni po lepoti in plemenitosti. Toda kljub telesni šibkosti in betežnosti se mu v svetem ogorčenju skrči pest,

da bi planila po okupatorju in ga zdrobila. V tem času nam je dal pesmi, ki zajemajo doživlja iz narodno-osvobodilnega boja.

Kot lik slovenskega boreca, za katerega izgubi veljavo vse osebno, ker se bori za vzvišene cilje, izstopa Župančič v svoji pesnitvi »Kovina«. V njej čuti pesnik predvsem s človekom, sočustvuje z vsem »kar diha, hrepeni in ljubi, trpi in upa, kar se v strasti vije...« To je pesem borcev, ki so po krvavi poti borbe hodili v svobodo. O veri v lepšo bodočnost in o strmi poti iz nizkosti, napuha, objesti, laži ter krivice v bratski objem svobodnih ljudi in enakopravnih narodov govori pesem »Tja bomo našli pot«, ki je polna vere v zmago pravice in človečnosti.

Tudi koroški Slovenci, ki se danes bolj kot kdaj koli zavedamo, da smo del slovenskega naroda in z njegovo usodo nerazdružno povezani, se iskreno pridružujemo praznovanju devetinsedestega rojstnega dne našega največjega živečega pesnika Otona Župančiča, ki se je rodil 23. januarja 1878 v Beli Krajini. Kakor ves slovenski narod čutimo tudi mi v sebi globoko hvalečnost za lepoto in bogastvo, ki nam ju je darovala občutljiva pesniška duša. Še prav posebej pa je hvaležna naša mladina, ki je šele po velikem Župančiču spoznala in doumela lepoto svoje materine besede.

Ko je slovenski narod preživljal najtežji čas, so stopili na plan možje, ki so budili ljudstvo in mu oznanjali prihod nove dobe. Kakor nam je pred stoletjem, ko se je začel narod prebujati iz stoletnega sna, zapel veliki Prešeren »Zdravico« in z njo pokazal na daljnem obzorju bratstvo in slogo med narodi, tako je bil Oton Župančič v mračnih dneh pred prvo svetovno vojno pobornik svobode slovenskega naroda. Skupno s Cankarjem, Kettejem in Murnom je postal glasnik novega, svežega in polnega življenja. Njegova pesem, ki je bičala klečplaztvo in hlapčevsko ponižnost, je vztrajno bodrila k samozavesti in ponosu nofranje svobodnega človeka. V dneh, ko se je po prvi svetovni vojni odločala usoda slovenskega naroda, je pomenila njegova pesem jasno izpoved narodove volje po svobodi in združitvi.

Njegova pesem zares poje, njegovo čustvo je pristno in globoko doživeto, njegovo izražanje slikovito in lahko razumljivo. Prav zaradi tega je tudi največji pesnik mladine in ljubljene najmlajših, ki jim v svojem »Cicibanu« govori tako, kakor more dojemati otroška duša. S številnimi prevodi, predvsem s prevodi Shakespeare-jevih dram, Moliere in Puškina pa je obogatil slovensko slovstvo in nam tako približal največje umotvore svetovne literature.

V času najhujše borbe na življenje in smrt slovenskega naroda se je Oton Župančič jasno zavedal svojega poslanstva. V najtežjih in najbolj tvornih letih zgodovine slovenskega naroda kljub svoji častitljivi starosti ni

TAIJE I. VEJNEROVIČ najhrabrejši

... Na postaji so se bili zgnatli nemški vlaki. Nujni vojni tovari, na tisoče hitlerjevskih vojakov, namenjenih na fronto, je bilo običajno tu in železniški promet se je bil zagvoznil. Nemški komandant si je brisal potne srače z rdečega tilnika in skakal ves iz sebe po tirih. Po bližnjih vaseh so lovili nemški vojaki ljudi in jih do zob oborožene gonili k železniškemu nasipu. Tam so se valjali na razdejanih tirih in pod nasipom razbiti železniški vagoni z municijo, kamioni in tanki. Tam so delali tudi vojaki remontnega vlaka in vlačili izpod razbitih vagonov pri katastrofi ubite Nemce. Z oklepni ploščadki vlaka pa so neprestano regljale brzostrelke in mitraljezi za partizani, ki so bili izginili brez sledu. Bili so zopet enkrat pretentali nemško stražo in pognali vlak pod nasip...

Daleč tam v gozdu, v bunkerju komandirja odreda, je bilo živahno in veselo. Pravkar so se bili vrnili izvidniki. Skupno s prebivalci sosednih vasi, ki so jih bili pognali Nemci na obnovo, so odstranjevali razbite vagone, popravljali železniško progo in zdaj, ko so bili vse dobro ogledali, so poročali komandirju o učinku partizanskega napada na nemški vlak.

Nemci, polni nemočnega srda proti neulovljivim partizanom, so še po-

množili svoje straže. Vsake četrte ure so pošiljali po železniški progi močne skupine vojakov. Ruske delavce so bili odpustili in postavili povsod svoje progovne mojstre in čuvaje, ki so z glavo odgovarjali za važnost prometa. Pred vsakim vlakom so skrbno pregledali prog. Pred nemškimi vlaki so vozile drezine. In tako so za dolgo zadržani vojaški vlaki končno zopet previdno nadaljevali svojo pot na fronto...

Treba je bilo Nemcem zopet prekrizati načrte, znova zadržati njihove vlake. V ta namen je izbral komandir najhrabrejše in najspretnjše borec odreda, tri nerazdružne tovariše-diversante Dikega, Maksima in Borisa. Bili so še čisto mladi fantje in že večkrat so bili izpolnili najtežje naloge, ko so razbijali mostove in spuščali nemške vlake pod nasipe. Celo najmlajši med njimi, Boris, ki je bil šele nedavno izpolnil osemnajsto leto, je bil spustil pod nasip tri sovražnikove vlake.

Danilo se je že, ko je prišla hrabra trojica mimo nemških straž in čez močvirja po skrivnih gozdnih stezicah do železniškega nasipa. Ob nasipu so hodile v manjših razdaljah sem in tja nemške straže. Nemški vojaki so se ustavljali pri svojih mitraljezih in rafi so zdaj pa zdaj kosili kar na sle-

po po bližnjem gozdu. Partizani so se priplazili prav do železniških tračnic in se skrili v gosto grmovje nemški straži za hrbtom.

Privozil je vlak. Prikazala se je lokomotiva. Videla so se odprta vrata praznih tovornih vagonov.

»Ni pravi,« je pomislil Boris, »prazen je...«

Tovariši so se molče spogledali in čakali. Takoj za prvim je privozil sanitarni vlak, za njim pa tovorni z razbitimi tanki in letali.

Dan se je že nagibal k večeru, ko so se znova prikazali nemški stražarji.

»Takoj bodo novi nemški vlaki tu,«

je zašepetal Maksim Borisu na uho. Diki je izročil Borisu mino.

Maksim in Diki sta namerila svoji brzostrelki na nemškega stražarja. Letá si je nič hudega sluteč mirno prižgal cigareto in krenil znova proti stražnici na ovinku. Zdaj niso smeli več odlašati. Nemškemu stražarju za hrbtom se je Boris naglo splazil k tiru. Tiho in spretno je položil mino. Sprožilo je bilo postavljeno. Mino je zasul s peskom. Trideset kilogramov razstreliva je čakalo zdaj na stik z lokomotivo, da bi jo v orkanu ognja dvi-

gnilo v zrak in skupaj z vlakom tresčilo pod nasip.

Boris se je stisnil k tlom, smuknil z nasipa in se skrili v grmovje. Bobnenje vlaka je bilo vedno močnejše. Izza ovinka se je prikazala velika lokomotiva, za njo pa dolg vlak s pokritimi vagoni za vojake in konje ter z osebnimi za oficirje. Zdaj se je bilo treba hitro umakniti, da bi sami ne izgubili glav pri eksploziji — in fantje so se urno splazili od železniškega nasipa, potem pa so jo ubrali sklonjeni nizko v gozd.

Eksplozija je bila tako strahovita, da so popadali. Zadovoljni z uspehom svojega dela so partizani gledali, kako se je zavalila lokomotiva pod nasip, kako so se prevracali dolgi vagoni drug na drugega in se razbijali na kose. Vse naokrog je bobnelo...

Nekje blizu je zaregljal mitraljez in kmalu so začele pokati puške. mine in granate, ki jih je metala v paničnem strahu nemška straža na vse strani po gozdu. Toda partizani so bili že na varnem.

Lokomotiva in trinajst vagonov je bilo povsem razbitih. Nemci so imeli blizu sto mrtvih, poleg tega pa je gestapo ustrelila dva oficirja in več vojakov, ker so slabo stražili železnico. Promet je bil ustavljen za osemnajst ur. Nemci so morali zopet odstraniti ruševine in popraviti progo. In zopet je skakal nemški komandant ves iz sebe po postaji in nasipu.

(Iz knjige »Sovražniku za hrbtom« s podnaslovom »Iz življenja in borb sovjetskih partizanov«.)

DOLGOUHEC IN MEDVED STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Bili so hudi časi. Obleka se je podražila, mnogo otrok pa je bilo nagih. Kmet je posekal gozd, drevje prodal prekupčevalcu, grmičje posekal in posejal na pogorišču oves.

Oves je lepo zorel. To sta opazila tudi zajec in medved ter mnogokrat nepovabljena hodila v goste. Nekega večera sta se srečala v ovsu. Medved je zarenčal nad dolgouhim paglavcem: »Poberi se odtod, oves je moj!« Zajec je pomigal z ušesi in odvrnil: »Oves je tvoj, prav, pozobljem ga pa jaz; taka hrana mi tekne!«

Tako oblastno besedičenje je debeluhu zaprlo sapo, zajec pa je nadaljeval: »Buča, meni, da moraš vse ti požreti, ker si večji od mene; za oves se še stepeva, da ti bodo pete žvižgale. Kar poskusiva sel Pa Bog ne daj, da bi kateri pri tem izgubil življenje. Stisniva najprej kamen; kateri ga bo tako stisnil, da bo pritekla voda iz njega, tistega pa bodi oves!«

Medved je zdrobil kamen v prah. Izpod krempljev so mu švigale iskre, a voda le ni pritekla iz njega. Zajec je udaril po kamnu, ga skrivaj omočil in ga ponudil začudenemu medvedu pod nos: »Vidiš, buča, ti si slabič; če se te samo dotaknem, bo po tebi in ležal boš pod onole goščol!«

»Ojoj, ojoj, majhna je žaba, a mi je mojster. Naj velja, kar hoče, zbežati bo treba,« je vzdihnil medved. Zajec je strigel z ušesi in vse slišal. Debeluh je svetoval: »Utrujena sva, pojdiva na onile hribček k plotu in se spočijva.« Medved je smrčal, zajec tudi. Zajec je res spal, medved pa ne. Že je medved mislil, da se mu nudi ugodna priložnost, da bi zbežal. Pogledal je zajca in opazil, da ima odprte oči. Čakal je dolgo, a zajčeve oči so vse bolj buljile. V skrajni sili se je medved oju-načil in ubežal, da so pete žvižgale in mu je dlaka štala pokonci kakor petelinu perje.

Ustavil ga je šele volk: »Hej, pobratim, kam tako hitro, saj vendar ne gori vodale!« Kosmatinec je v sramu priznal: »Ljubi brat, skoraj bi bilo po meni, majhna žaba mi je mojster!«

»Dvema pa gotovo ne bo,« je menil volk. Šla sta pod klanec gledat junačka zajčka. Medved se je postavil na zadnje noge in videl zajca, volk pa ga ni videl, ker je bil premajhen in se na zadnje noge ni znal postaviti.

»Vidim, moram ti pomagati,« je rekel kosmatinec, prijel volka, se postavil z njim na zadnje noge, ga dvignil visoko v zrak in vprašal: »No, ali ga vidiš tam zadaj za plotom?« Mrcina odgovori, ali ga vidiš ali ne?« Volk pa ni odgovoril sedaj, pa tudi pozneje ne, ko ga je medved izpustil iz objema: kajti medved ga je pri dvignu stisnil tako krepko, da je bilo po njem.

Medved je izbuljil oči, ko je videl mrtvega tovariša: »Sam pogled ga je umoril; moram biti pač zelo trden, da ni še po meni, ko sem vendar z zajcem govoril in še celo poleg njega ležal!«

Brž je kosmatinec pobegnil iz naših krajev in se še do danes ni vrnil, pa tudi volkov ni več v naših gozdovih, kajti poslednjega je do smrti stisnil medved, ko mu je hotel pokazati zajca.

Zato pa pri nas miga dolgouhec v ovsu, pa tudi ob plotu ga najdeš.

»Čarobna riba«, so ponovili več kot tisočkrat. Tudi ni nobenega gledališča, ki bi razpolagalo s tolikim številom umetnikov. Imamo nekaj tisoč najbolj različnih lutk, med temi so skoraj vse znane osebe iz pravljic. Za vsako uprizoritev izgotovimo lastne lutke po načrtih in skicah naših umetnikov. Samo za igro »Skrivnost gozda« smo porabili približno 500 lutk. Naše gledališče ima 300 ljudi osebja: to so igralci, režiserji, slikarji, glasbeniki in tako dalje.

V naši stalni dvorani sredi Moskve sta vsak dan po dve, pa tudi po tri predstave. Poleg tega imamo podružnico v Leningradu. Naše gledališče je bilo često tudi na gostovanjih: v 180 mestih Sovjetske zveze je uprizorilo svoje predstave. Za letošnje leto je dala država 3 milijone rubljev za naše nove uprizoritve. V tem letu bomo priredili za odrasle znane ruske pravljice; za male pa, ki še ne znajo čitati, bomo priredili Maršakovo igro »Mačja hiša«.

V Zatoľminu na Primorskem je bil koncem preteklega leta odprt pionirski dom. Zatoľminski pionirji so bili že v času narodnoosvobodilne borbe vzgled vsem pionirjem iz ostalega okraja. Prav tako so se izkazali tudi po vojni: zbirali so staro železo, bukov žir, zdravilna zelišča, se pridno učili v šoli itd. Kot nagrado za trud in požrtvovalno delo so dobili malo dvorano prosvetnega doma, ki so jo preuredili v pionirski dom. Na otvoritveni predstavi pa so nastopili vsi, od najmlajšega do najstarejšega.

Mali zatoľminski pionirji nočejo zaostajati za jugoslovanskimi pionirji in težko čakajo dneva, ko bodo združeni s svojimi tovariši v Titovi Jugoslaviji.

Prijatelji, mali in veliki! Za Slovensko Koroško nastopa veliki čas, ko bo moral svet spregovoriti, da v naših dneh ne more več odobravati zasluževanja in iztrebljanja naroda po narodu, da ni mogoče priznavati lastninskih pravic tistemu, ki si je pridobil zemljo z načrtnim nasiljem, prevaro in goljufijo. Zavedamo se, da so na naši strani vse sile sveta, ki se borijo za to, da bi naposled zmagala pravica, resnična enakopravnost med narodi in poštenje. Proti nam pa so se združile tiste temne sile, ki želijo, naj bi še vnaprej vladalo v svetu nasilje, naj bi se še vnaprej narodi delili v »gosposke« in »manjvredne«, naj bi se nadaljevalo suženjstvo zatiranih in preganjanih, ker to ustvarja »gosposkim« narodom pogoje blagostanja. Zato se bomo vsi strnili v nepremagljivo Matjažovo vojsko pravice, ti, mali pionirček, ki si se z veliko požrtvovalnostjo naučil slovenske pesnice, da si jo lahko deklamiral na kulturni prireditvi, ti, mladinec ali mladinka, ki si doživljal krivico na lastni koži in občutil ponižanje, ki ti ga je prinesel nauk o »gosposkih« narodih in »suženjskih ljudstvih«, vi vsi, ki ste trpeli preganjanje zaradi pravice, tudi ti, sivolasi očak, ki obujaš spomine mladosti in svojih otroških let, ko je bila po vsej Slovenski Koroški živa predvsem slovenska beseda. Vse kar je zdravega in poštenega, bo podprlo naš boj za svobodo, pravico in enakopravnost, naš boj za priključitev k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Anica Kelihova iz Bajtiš. Kakor vidiš, te je stric Joža z veseljem sprejel v krog prijateljev »Mlade Koroške« in objavil celo tvojo pesmico o prigradah muca Godrnjuca. Povrhu pa boš dobila še lepo nagrado, ki jo je stric Joža obljubil za najbolj posrečen opis »slike brez besed«. Prepričan sem, da bo naše prijateljstvo trajno. Pristrčno pozdravljena!

Sablačan Urška, Mlečnik Veronika in Angelca iz Zgornjega Kota pri Selah. Pravite, da vam je »Kokoška« delala velike preglavice. Nič ne de, moje deklice. Pa si boste v bodoče prav gotovo zapomnile, da »tudi slepa kura zrno najde«. Zato pa ste vse drugo prav rešile in tudi mucove prigode ste kar fletno opisale. Tako je stric Joža lahko zatisnil eno oko in na skrivaj vtihotapil vaša imena v vrečo, kjer se odloča o nagradah. In pomislite: prav vas tri si je izbrala sreča in tako boste dobile lepe knjige za nagrado. Skupno ste reševale uganke, sedaj pa morate obljubiti stricu Joži, da boste tudi skupno prebirale knjižice, ki jih boste prejele. Mogoče boste celo tako pridne, da se bo vsaka naučila vsaj po eno pesmico in jo deklamirala na prihodnji prosvetni prireditvi. Stric Joža je uverjen, da boste tudi v bodoče pridno prebirale »Mlado Koroško« in

Naši najmlajši pesnikujejo...

Zelo srčkano je opisala prigode Muce Godrnjuca Anica Kelihova, učenka 3. razreda, iz Bajtiš nad Borovljami. Takole pravi:

»Muc Godrnjuc v hlevu čepi, ob misli na mleko sline cedi. Ko gleda lonc na tnali, mu pregrešno zaroji po glavi!«
»Malo bom poskočil in sreči se bom priporočil. Naluckal se bom tega soka, pa čeprav mi trebuch zapoka.«
A komaj se lonca dotakne, ko se ta grozeče premakne. In ker nesreča nikdar ne počiva, Godrnjuca naenkrat mleko zaliva. Ves moker se revež iz hleva požene, medtem pa, o joj, ga že cokla zadene. Tako se vsakemu na svetu zgodi, če vidi samo sebe in le zase skrbi.

Kuj me, življenje kuj!
Če sem kremen, se raziskrim,
Če jeklo, bom pel,
Če steklo — naj se zdrobim.
(Oton Župančič)

v vaš krog pritegnile še druga dekleta, potem pa boste prav gotovo lahko s skupnimi močmi reševale tudi tako trde orehe kot je bila to pot »Kokoška«. In po vsej Slovenski Koroški vas bodo začeli posnemati in bodo skupno prebirali »Mlado Koroško«. Iskreno pozdravljene!

Micka in Tilka Krasnik iz Doba pri Pliberku. Danes bi vama samo rad povedal, da je bil stric Joža vajinega pisemca zelo vesel. Tudi uganke sta pravilno rešili in pristrčno opisali prigode muca Godrnjuca. Če vama tokrat sreča ni bila naklonjena in nista prejeli nagrade, ne smeta obupati. Prav gotovo bo tudi vaju enkrat obiskala sreča. Zato kar pridno berita »Mlado Koroško«, rešujta uganke in pišita stricu Joži kot njegovi zvesti prijateljici. Prav toplo pozdravljeni!

Tončka Goričnikova iz Glinj pri Borovljah. Da boš vedela, da je stric Joža prejel tvoje pisemce in da si sprejeta v krog prijateljev »Mlade Koroške«, te pristrčno pozdravljam z željo, da nam boš ostala zvesta in predana in da se boš tudi tedaj, ko bo več dela na polju in doma, spomnila strica Joža.

UGANKE

1.

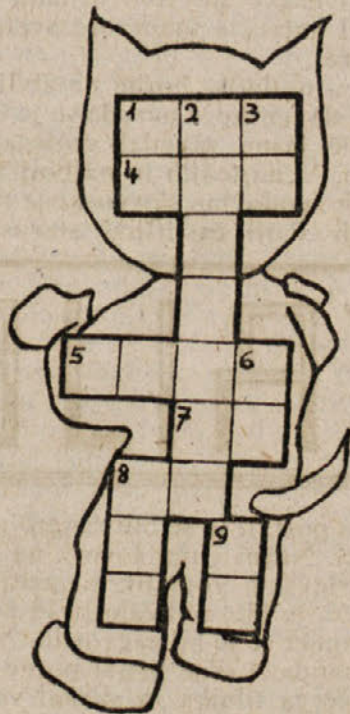
Na zapeček sede,
brez vretena prede,
prede venomer,
preje pa — nikjer.

2.

Ta je v temnici, podzemeljski bil,
bil je rezan,
bil je vezan,
svojo sladko kri je pretil,
prišel je na to slavje —
bratcem vsem na zdravje.

(Oton Župančič)

Križanka »Crni muc«

Vodoravno: 1. Del obraza; 4. najljubši kraj; 5. poslopje, v katerem stanujemo; 7. okrajšava za koroški Slovenec; 8. predlog.

Navpično: 1. Predlog; 2. zibelka »Slovenecv«; 3. enota električnega upora ali začetek »omara«; 6. igralna karta; 8. sledi dnevu; 9. živalca, ki rada nadleguje nečiste ljudi, prenaša pa tudi nevarno nalezljivo bolezen tifus.

REŠITEV SKRIVALNICE

»Kokoška«. Začnite brati pri najvišji rožici zgoraj, nadaljujte pri naslednji največji rožici in tako naprej do najmanjše rožice. Isto ponovite spodaj, pa boste dobili stari rek: »Tudi slepa kura zrno najde«. Pr. (Pregovor).

REŠITEV KRIZANKE

Vodoravno: 1. Golob; 6. Celovec; 8. jelen; 10. Nani.

Navpično: 1. G. e; 2. ol; 3. lož; 4. oven; 5. Bela; 7. Cene; 9. ni.

Moeda vas bo zanimala, pionirji?

V Osrednjem lutkovnem gledališču, ki je eno najzanimivejših gledališč v Moskvi, je bila nedavno 10.000 predstava. Ob priliki tega svojevrstnega jubileja je izjavil ustanovitelj in umetniški vodja te ustanove Sergej obrazov:

»V kratki dobi 15 let je imelo naše gledališče 10.000 predstav. Težko je pač najti oder, ki bi v istem času nudil toliko nastopov. Mnogo predstav, med njimi uprizoritev ruske pravljice

Oton Župančič:

Mehurčki

Cicibanus,
on je danes
Coprianus!
Coper, coper, hudi čar,
vsakemu iz lonca dar!

Najprej sonce!
Komu sonce?
Sonce Bogu:
iz njegovih zlatih rok
sije slava vseokrog.

Potle luna!
Komu luno?
Luno mami:
vsako noč bedi za nas,
z luno ji bo krajši čas.

Tretje — zemljal
Komu zemljo?
Zemljo očki:
preoral jo bo, sejal,
bo pogače nam dajal.